

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-09-06

Närvarande: F.d. justitieråden Susanne Billum och Severin Blomstrand samt justitierådet Kristina Ståhl.

Ändringar i statistiklagstiftningen

Enligt en lagrådsremiss den 22 augusti 2013 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Gustav Forsberg, biträdd av ämnesrådet Agne Pettersson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

3 a §

I paragrafens andra stycke uppräknas sju kvalitetskriterier som ska tillämpas för den officiella statistiken. I fjärde punkten anges kriteriet ”punktlighet”. Detta definieras som ”den tid som förflyter mellan det datum uppgifterna görs tillgängliga och det datum som de skulle ha

lämnats”. Innebörden härav är inte klar. Vid lagrådsföredragningen har emellertid upplysts att punkten endast avser den statistikansvariga myndighetens egen verksamhet. Lagrådet anser att detta bör komma till tydligt uttryck, exempelvis genom att punkten formuleras enligt följande.

4. punktlighet: den tid som förflyter mellan det datum då den statistikansvariga myndigheten gör uppgifterna tillgängliga och det datum då de ska lämnas.

7 §

I de nu gällande 7–11 §§ finns bestämmelser om vilka som är skyldiga att lämna uppgifter för den officiella statistiken och vilka slags uppgifter de uppgiftsskyldiga ska lämna. I remissen föreslås en ändrad reglering. I den föreslagna 7 § föreskrivs vilka som är uppgiftsskyldiga. Vidare föreskrivs att regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten och att regeringen får bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter till den officiella statistiken. En reglering av samma innebörd som den nuvarande föreslås i 8 § för registrerade trossamfund som inte bedriver näringsverksamhet.

Motsvarande förslag av Statistikutredningen 2012 kritiserades under remissbehandlingen av utredningens slutbetänkande. En remissinstans ifrågasatte om det var möjligt ur konstitutionell synvinkel, och om det var lämpligt med avseende på de enskildas personliga integritet, att reglera i förordning vilka uppgifter som skulle omfattas av uppgiftsskyldigheten för näringsidkare och kommuner. Det hänvisades till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Enligt denna bestämmelse är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan sam-

tycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

I lagrådsremissen förklarar regeringen att den föreslagna ordningen – med ett normgivningsbemyndigande i lag för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldigheten – förutsätter att man i arbetet med att ta fram föreskrifterna tar ställning till hur varje utökning av uppgiftsskyldigheten förhåller sig till det skydd av den personliga integriteten som följer av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Under föredragningen har vidare anförts att möjligheten för regeringen att bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter för den officiella statistiken (7 § fjärde stycket) kan komma att omfatta även föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas. Skälen för en sådan ordning, vilken kan inge vissa betänkligheter med hänsyn till den utökade uppgiftsskyldighet som den möjliggör, har inte berörts i remissen. Vid föredragningen har emellertid också upplysts att något sådant bemyndigande till myndigheterna inte avses lämnas i den förordning om ändring i statistikförordningen som för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Enligt Lagrådets mening bör regeringens avsikt i denna del i vart fall redovisas i lagstiftningsärendet.

Lagrådet vill tillägga att bestämmelsen i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen är överordnad de bemyndiganden som föreslås och de föreskrifter som kan komma att meddelas med stöd av bemyndigandena. Med stöd av bemyndigandena kan alltså inte meddelas någon föreskrift som strider mot regeringsformen.